

Zbornik sudske prakse

Predmet T-189/14

**Deza, a.s.
protiv
Europske agencije za kemikalije**

„Pristup dokumentima – Uredba (EZ) br. 1049/2001 – Dokumenti u ECHA-inu posjedu koji sadržavaju informacije podnesene u okviru postupka koji se odnosi na zahtjev za autorizaciju uporabe tvari bis(2-etilheksil) ftalat (DEHP) – Odluka o otkrivanju određenih informacija koje tužitelj smatra povjerljivima – Izuzeće koje se odnosi na zaštitu komercijalnih interesa – Pojam privatnosti – Pravo vlasništva – Obveza obrazlaganja”

Sažetak – Presuda Općeg suda (četvrto vijeće) od 13. siječnja 2017.

- Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Odbijanje pristupa – Mogućnost da se odluke temelje na općim predmnjevama koje se primjenjuju na određene kategorije dokumenata – Predmet – Postojanje opće predmnjeve koja se primjenjuje na dokumente podnesene u okviru postupka za autorizaciju kemikalije – Nepostojanje – Povreda prava vlasništva – Nepostojanje*
(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 17.; uredbe Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, čl. 4. i br. 1907/2006, čl. 118.)
- Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Zaštita komercijalnih interesa – Područje primjene – Kompilacija znanstvenih studija podnesenih u okviru postupka za autorizaciju kemikalije – Uključenost – Pretpostavka*
(uredbe Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, uv. izj. 4. i 11., čl. 1. i čl. 4. i br. 1907/2006, čl. 118.)
- Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Zaštita komercijalnih interesa – Odbijanje pristupa – Obveza obrazlaganja – Doseg*
(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, čl. 4.)
- Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Zaštita komercijalnih interesa određene osobe – Doseg*
(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, čl. 4. st. 2. prva alineja)

5. *Sudski postupak – Iznošenje novih razloga tijekom postupka – Pretpostavke – Proširivanje postojećeg razloga – Dopuštenost*

(Poslovník, čl. 48. st. 2. podst. 1.)

6. *Usklađivanje zakonodavstava – Registracija, evaluacija i autorizacija kemikalija – Uredba REACH – Dostupnost putem interneta određenih informacija o registriranim tvarima – Podaci koji odgovaraju vrijednostima DNEL i PNEC neke tvari – Doseg obveze objave*

(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1907/2006, čl. 119. st 1. t. (f))

7. *Usklađivanje zakonodavstava – Registracija, evaluacija i autorizacija kemikalija – Uredba REACH – Dostupnost putem interneta određenih informacija o registriranim tvarima – Informacije podnesene u okviru postupka za davanje autorizacije – Povreda Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) – Nepostojanje*

(Sporazum TRIPS, čl. 39. st. 2. i 3.; uredbe Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001 i br. 1907/2006, čl. 119.)

8. *Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Zaštita komercijalnih interesa – Prevladavajući javni interes koji opravdava otkrivanje dokumenata – Pozivanje na načelo transparentnosti – Nužnost uzimanja u obzir posebnih razmatranja u vezi s konkretnim slučajem*

(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, čl. 4. st. 2.)

9. *Usklađivanje zakonodavstava – Registracija, evaluacija i autorizacija kemikalija – Uredba REACH – Dostupnost putem interneta određenih informacija o registriranim tvarima – Podaci koji odgovaraju vrijednostima DNEL i PNEC neke tvari – Opravdanje na temelju načela transparentnosti*

(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1907/2006, uv. izj. 117. i čl. 119. st. 1. t. (f))

10. *Akti institucija – Obrazloženje – Obveza – Doseg*

(čl. 296. UFEU-a)

11. *Temeljna prava – Povelja Europske unije o temeljnim pravima – Pravo vlasništva – Područje primjene – Prava iz kojih proizlazi stečeni pravni položaj – Pojam*

(Povelja Europske unije o temeljnim pravima, čl. 17. st. 1.)

12. *Institucije Europske unije – Pravo na javni pristup dokumentima – Uredba br. 1049/2001 – Izuzeća od prava na pristup dokumentima – Zaštita procesa odlučivanja – Pretpostavke – Konkretno, stvarno i ozbiljno ugrožavanje navedenog procesa*

(Uredba Europskog parlamenta i Vijeća br. 1049/2001, čl. 4. st. 3.)

1. U području javnog pristupa dokumentima u posjedu institucija Unije predmetne institucije i agencije imaju mogućnost da svoje odluke temelje na općim predmnjevama koje se primjenjuju na određene kategorije dokumenata, s obzirom na to da se na zahtjeve za otkrivanje koji se odnose na dokumente iste vrste mogu primijeniti općenito slični razlozi.

Primjena općih predmnjeva u bitnome ovisi o imperativnoj potrebi za osiguravanje dobrog funkcioniranja predmetnih postupaka i jamstvu da njihovi ciljevi neće biti ugroženi. Tako se priznanje opće predmnjeve može temeljiti na nespojivosti pristupa dokumentima u određenim postupcima s nesmetanim vođenjem tih postupaka i na opasnosti da im se nanese šteta, s obzirom na to da opće predmnjeve omogućuju očuvanje cjelovitosti odvijanja postupka ograničavajući ovlasti trećih strana. Primjena posebnih pravila koja određeni pravni akt predviđa u vezi s postupkom koji se vodi pred institucijom Unije za potrebe kojega se dostavljaju zahtijevani dokumenti jedan je od kriterija koji mogu opravdati priznavanje opće predmnjeve.

Kad je riječ o Uredbi br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH), za razliku od situacija za koje je potvrđeno da se opće predmnjeve o uskraćivanju pristupa dokumentima u njima primjenjuju, ta uredba izričito uređuje odnos između nje i Uredbe br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije. Naime, članak 118. Uredbe br. 1907/2006 propisuje da se Uredba br. 1049/2001 primjenjuje na dokumente u posjedu Europske agencije za kemikalije (ECHA). On ne uređuje na restriktivan način uporabu dokumenata iz spisa koji se odnose na postupak za davanje autorizacije uporabe kemikalije. Ta uredba stvarno ne predviđa ograničenje pristupa spisu na predmetne stranke ili na podnositelje prigovora. Opća predmnjeva, dakle, ne proizlazi iz odredaba Uredbe br. 1907/2006. Stoga se ne može prihvatiti da u okviru postupka za davanje autorizacije predviđenog tom uredbom dokumente koji su dostavljeni ECHA-i valja u cijelosti smatrati očito obuhvaćenima izuzećem koje se odnosi na zaštitu komercijalnih interesa podnositelja zahtjeva za autorizaciju.

S tim u vezi, članak 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i članak 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima ne mogu se tumačiti na način da propisuju automatsko izuzeće od načela otkrivanja za dokumente sastavljene u okviru komercijalne aktivnosti privatnog subjekta. Naime, u slučaju zahtjeva za pristup koji podnese treća osoba za tu vrstu dokumenata, nalaže se konkretno i stvarno ispitivanje svakog od njih, osim u slučaju da je sud Unije dopustio postojanje opće predmnjeve o uskraćivanju pristupa predmetnim dokumentima.

(t. 34., 37., 39., 40., 163.)

2. Postupak traženja autorizacije za uporabu kemikalije uređen je Uredbom br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH), koja utvrđuje postupak Unije za davanje autorizacije uporabe kemikalija. Članak 118. te uredbe propisuje da se Uredba br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije primjenjuje na dokumente u posjedu Europske agencije za kemikalije (ECHA). Iz toga slijedi da se načelo najšireg mogućeg javnog pristupa dokumentima iz uvodne izjave 4. i članka 1. Uredbe br. 1049/2001 u načelu mora poštovati kad je riječ o dokumentima koje čuva ECHA. Načelo najšireg mogućeg javnog pristupa dokumentima ipak je podložno određenim ograničenjima na temelju razloga javnog ili privatnog interesa. Naime, Uredba br. 1049/2001, osobito njezina uvodna izjava 11. i članak 4., predviđaju sustav izuzeća koji i institucijama i tijelima nalaže da ne otkriju dokumente u slučaju kad bi to otkrivanje ugrozilo jedan od tih interesa.

Kad je riječ o zahtjevu za pristup koji se odnosi na informacije o znanstvenim studijama i njihovu sadržaju iznesenima u okviru zahtjeva za autorizaciju, ne čini se da je otkrivanje samo jednog skupa tih opisnih podataka, koji su dostupni javnosti, dovoljno za ugrožavanje zaštite komercijalnih interesa podnositelja zahtjeva za autorizaciju. Naime, on mora dokazati na koji način navedeni skup znanstvenih podataka čini osjetljiv komercijalni podatak čije otkrivanje može ugroziti njegove komercijalne interese. Čak i ako valja priznati da rad sistematizacije informacija koji je podnositelj zahtjeva izvršio može imati određenu komercijalnu vrijednost, samo ako su njegove ocjene učinjene tijekom kompilacije imale dodanu vrijednost – to jest ako su se sastojale, primjerice, od novih

znanstvenih zaključaka ili razmatranja o novoj inventivnoj strategiji koja poduzetniku može donijeti komercijalnu prednost pred konkurentima – one tada mogu spadati u komercijalne interese čija je zaštita osigurana člankom 4. stavkom 2. Uredbe br. 1049/2001.

(t. 50., 51., 60., 67.)

3. Vidjeti tekst odluke.

(t. 52.-54.)

4. Vidjeti tekst odluke.

(t. 55., 56.)

5. U skladu s člankom 48. stavkom 2. prvim podstavkom Poslovnika, zabranjeno je iznositi nove razloge, osim ako se ne temelje na pravnim ili činjeničnim pitanjima za koja se saznalo tijekom postupka. Razlog koji predstavlja proširivanje ranije iznesenog razloga, izravno ili implicitno, i koji je usko vezan uz isti valja proglasiti dopuštenim. Nadalje, zabrana koju postavlja članak 48. stavak 2. Poslovnika odnosi se samo na nove razloge i ne protivi se tome da tužitelji ističu nove argumente u prilog razlozima koji su već sadržani u tužbi.

(t. 91.)

6. Kako iz članka 119. stavka 1. točke (f) Uredbe br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) tako i iz njezina Priloga I. proizlazi da se, uzimajući u obzir važnost podataka u vezi s vrijednostima DNEL (izvedena razina izloženosti bez učinka) i PNEC (predviđena koncentracija bez učinka) za zaštitu javnog zdravlja i okoliša, procjena kemijske sigurnosti tvari i podaci koji iz nje proizlaze moraju odnositi na sve identificirane uporabe i obuhvaćati sve faze životnog ciklusa navedene tvari i da se moraju objaviti. Obveza objave propisana gore navedenom odredbom svakako se primjenjuje na vrijednosti DNEL i PNEC sadržane u izvješću o kemijskoj sigurnosti u prilogu zahtjevu za autorizaciju.

Kad je riječ o dosegu obveze objave informacija iz članka 119. stavka 1. točke (f) Uredbe br. 1907/2006, ona obuhvaća minimalne informacije o metodi izvođenja ili predviđanja vrijednosti DNEL i PNEC i o njihovoj povezanosti s drugim vrijednostima. Naime, te minimalne informacije nužne su za razumijevanje toga što znače vrijednosti DNEL i PNEC i za određivanje onoga na što se odnose. Stoga se mora potvrditi da bi gore navedena odredba izgubila svoj koristan učinak ako bi se objavile samo vrijednosti bez ikakva objašnjenja o njihovu značenju.

(t. 105., 108.)

7. Kada postoje propisi Unije u određenom području koje je obuhvaćeno Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS), primjenjuje se pravo Unije, što uključuje obvezu, u mjeri mogućeg, dati tumačenje u skladu s tim sporazumom a da se, međutim, ne može dati izravan učinak predmetnoj odredbi tog sporazuma.

S tim u vezi, Uredbu br. 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije i Uredbu br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) treba tumačiti na način da se osigura njihova sukladnost sa sadržajem članka 39. stavaka 2. i 3. Sporazuma TRIPS. Ta potonja odredba, međutim, ne može podrazumijevati da zaštita koja se daje pravima intelektualnog vlasništva apsolutno prevladava nad predmnjevom u korist otkrivanja informacija iznesenih u okviru zahtjeva za autorizaciju za uporabu kemikalije. U tom smislu, pristup prema kojem informacije podnesene u okviru postupka za davanje autorizacije za uporabu kemikalije čine poslovne tajne (povjerljive informacije) u smislu članka 39. stavka 2. Sporazuma TRIPS doveo bi

do toga da se članak 119. Uredbe br. 1907/2006 ne bi primijenio. Međutim, takav se pristup ne može prihvatiti jer bi se u stvarnosti njime dovela u pitanje zakonitost te odredbe s obzirom na članak 39. stavke 2. i 3. Sporazuma TRIPS.

(t. 116., 149., 151.)

8. Vidjeti tekst odluke.

(t. 123., 124.)

9. Kad je riječ o zahtjevu za pristup koji se odnosi na otkrivanje vrijednosti DNEL (izvedena razina izloženosti bez učinka) i PNEC (predviđena koncentracija bez učinka) koje se nalaze u izvješću o kemijskoj sigurnosti i u analizi alternativa podnesenih u okviru postupka za davanje autorizacije za uporabu kemikalije, čak i pod pretpostavkom da te vrijednosti spadaju komercijalni interes podnositelja zahtjeva za autorizaciju, članak 119. stavak 1. točka (f) Uredbe br. 1907/2006 o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) propisuje da su one automatski dostupne javnosti. Ta obveza pristupa tim informacijama u uvodnoj izjavi 117. iste uredbe opravdana je nužnošću da se građanima Unije daju informacije o kemikalijama kojima bi mogli biti izloženi kako bi mogli donijeti informirane odluke o njihovoj uporabi.

Iz članka 119. stavka 1. Uredbe br. 1907/2006 i njezine uvodne izjave 117. proizlazi da je zakonodavac Unije procijenio da je otkrivanje informacija koje su ondje navedene pitanje prevagujućeg interesa. Taj zakonodavac sam je izvršio odvagivanje interesa i zaključio da interes za otkrivanje informacija koje se odnose na vrijednosti DNEL i PNEC preteže u odnosu na interes podnositelja zahtjeva za autorizaciju za neotkrivanje jer se te informacije odnose na neke od najvažnijih interesa koji postoje, to jest one koji utječu na ljudsko zdravlje i okoliš. Ti su zaključci takvi da se može utvrditi da je načelo transparentnosti osobito relevantno i može prevladati nad eventualnim razlozima koji opravdavaju odbijanje otkrivanja navedenih informacija. Isto vrijedi i kad je riječ o vrijednostima izloženosti NOAEL – to jest onima koji se odnose na naznaku najviše koncentracije bez primijećenih štetnih učinaka – sadržanih u pristupima, metodama i zaključcima.

(t. 127.-129.)

10. Vidjeti tekst odluke.

(t. 133.)

11. Vidjeti tekst odluke.

(t. 161.)

12. Vidjeti tekst odluke.

(t. 172., 173.)